

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ

ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥΣ

ΣΤΕΦΑΝΟ ΤΖΑΝΑΚΗ ΚΑΙ ΛΟΥΚΑ ΔΗΜΑΚΑ

ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΤΑ ΝΕΑ"

20.9.96

ΕΡΩΤΗΣΗ: Στην αρχή της προεκλογικής αυτής περιόδου είχε εκφρασθεί η ελπίδα ότι τα θέματα εξωτερικής πολιτικής θα έμεναν έξω από την προεκλογική αντιπαράθεση. Νομίζετε ότι αυτή η ελπίδα επαληθεύτηκε; Νομίζετε ότι ωφελήθηκε η Ν.Δ. από την τακτική την οποία ακολούθησε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το ΠΑΣΟΚ δεν θέλησε να εκμεταλλευθεί τα εθνικά θέματα για μικροπολιτικούς σκοπούς. Δυστυχώς, η Ν.Δ., επειδή προφανώς εκτίμησε ότι υστερεί στον εκλογικό αγώνα, έδωσε έμφαση σε μια αρνητική εκστρατεία παραποιώντας την πραγματικότητα. Δεν νομίζω ότι πρόκειται για μια επιτυχημένη ιδέα του κ. Εβερτ και των επιτελών του. Ενόχλησε πολύ κόσμο και ενόχλησε ιδίως η χρήση σε όλα τα επίπεδα ακόμη και από τον αρχηγό της Ν.Δ. της "μαύρης προπαγάνδας".

Εμείς θέλουμε έναν άλλο εκλογικό λόγο. Εργαζόμαστε για μια Ελλάδα διαφορετική απ' αυτή που έχει στο μυαλό του ο αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας. Μια Ελλάδα όπου θα κυριαρχούν τα επιχειρήματα, ο διάλογος, η σύνθεση των απόψεων και ο ουσιαστικός πολιτικός λόγος

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιές εξελίξεις εκτιμάτε σαν θετικές στην εξωτερική πολιτική του ΠΑΣΟΚ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πετύχαμε να αναγνωρίζεται από Ευρώπη και Αμερική η τουρκική προκλητικότητα και να υπάρχουν σημαντικές πολιτικές αποφάσεις που δικαιώνουν τις θέσεις μας. Σήμερα, το ευρωκοινοβούλιο ψηφίζει μια τέτοια απόφαση που περιλαμβάνει και διακοπή χρηματοδότησης για την Τουρκία.

Παράλληλα η Κύπρος έχει μπει σε διαδικασία ένταξης στην Ευρώπη και αυτό αποτελεί, μια πολύ σημαντική εξέλιξη για το μεγάλο εθνικό μας θέμα.

Στα Βαλκάνια παραλάβαμε μια Ελλάδα απομονωμένη, μια Ελλάδα που ήταν μέρος του Βαλκανικού προβλήματος και αναστρέψαμε, όπως όλοι αναγνωρίζουν, την κατάσταση (σχέσεις με Βουλγαρία, Αλβανία, ενδιάμεση συμφωνία με Σκόπια, προστασία δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία, κύρος μας μεταξύ των δημοκρατιών της τέως Γιουγκοσλαβίας).

Στην Ευρώπη οι τοποθετήσεις και οι αναλύσεις μας ακούγονται με μεγάλη προσοχή. Προωθούμε στο πλαίσιο της Διακυβερνητικής το θέμα της ασφάλειας των εξωτερικών συνόρων της χώρας μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Παρά τη συνέχεια στην τουρκική προκλητικότητα, φαίνεται ότι τόσο στην Ευρώπη όσο και στις ΗΠΑ κερδίζει έδαφος η άποψη ότι θα πρέπει να τεθούν όρια στην τουρκική συμπεριφορά. Πιστεύετε ότι τα διπλωματικά αυτά κέρδη της Κυβέρνησης θα έχουν επίδραση επί του πεδίου στα πρακτικά θέματα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πιστεύω ότι σήμερα υπάρχει μια άλλη αντίληψη για τις σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας, μια αντίληψη που βρίσκεται πολύ πιο κοντά στις ελληνικές θέσεις.

Δεν μπορεί κανείς να παραγνωρίσει σήμερα πια πως έχει βαρύνουσα πολιτική σημασία το ότι προσκαλείται η Τουρκία από το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αποδεχθεί

συγκεκριμένα πράγματα. Πως οι ελληνοτουρκικές σχέσεις στηρίζονται στο Διεθνές Δίκαιο ή ότι οι όποιες εντάσεις θα πρέπει επιλύονται μέσω του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Παρόμοια στάση εξάλλου λαμβάνουν και οι ΗΠΑ καθώς και άλλες χώρες όπως η Ρωσία κλπ

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι επί δεκαετίες η ελληνική εξωτερική πολιτική επεδίωκε μια τέτοια πολιτική τοποθέτηση από τους σημαντικούς παράγοντες του διεθνούς συστήματος. Και αυτό το επιτύχαμε με συστηματική δουλειά, ενημέρωση και βέβαια σφάλματα της Αγκυρας όπως τα Ιμια και η Γαύδος.

Ασφαλώς λοιπόν η Τουρκία δεν μπορεί να αγνοεί τις πιέσεις που τις ασκούνται. Με τη στάση μας ενισχύσαμε την εθνική μας κυριαρχία και προωθήσαμε την σταθερότητα στη περιοχή μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ασκήσατε σκληρή κριτική στα επτά σημεία της Ν.Δ. για την εξωτερική πολιτική. Πολλοί όμως διερωτώνται παρά ταύτα μήπως πρέπει να γίνουν προσπάθειες για συναίνεση στα εθνικά θέματα. Ο κ. Έβερτ επέμεινε σε ένα σημείο της κριτικής του και θεωρεί ότι είστε εναντίον της συναίνεσης. Πώς απαντάτε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εμείς επιδιώκουμε συναίνεση στα εθνικά θέματα με όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Αυτό το έδειξε και η πρακτική μας, σαν Κυβέρνηση. Διαφωνώ όμως απόλυτα με τον απλουστευτικό τρόπο με τον οποίο εμφανίζεται να πιστεύει ο κ. Έβερτ ότι δημιουργείται η συναίνεση. Δεν φτιάχνουμε συναίνεση όταν πηγαίνουμε αλά μπρατσέτα στην Κύπρο, όταν ορίζουμε κάποιον μόνιμο Υφυπουργό.

Συναίνεση φτιάχνουμε όταν κατορθώνουμε σύνθεση των πολιτικών ή των τακτικών μας. Και ο κ. Εβερτ δεν προσφέρει καμμία καινούργια ιδέα ούτε ως προς τη μεθοδολογία ή ως προς την ουσία των διεθνών σχέσεων της χώρας ή ιδέες αντιφατικές. Τώρα στην Θεσσαλονίκη πρότεινε συζήτηση με την Τουρκία για την Συνθήκη της Λωζάνης.

Με λύπη μου σας λέω ότι προσωπική μου άποψη είναι πως εκμεταλλεύεται την αγωνία και δικαιολογημένη επιθυμία όλων ανεξαιρέτως των Ελλήνων για συμφωνία στα εθνικά θέματα και δημιουργεί ένα απλουστευτικό σύνθημα που υπακούει σε προεκλογικές ανάγκες και μόνο.

Όταν γίνονταν ενδεκάωρες συζητήσεις στη Βουλή, στο πλαίσιο της λειτουργίας της Επιτροπής Εξωτερικών και Αμυνας, συζητήσεις απόρρητες από τον κανονισμό της Βουλής, οι εκπρόσωποι της Ν.Δ. παρέστησαν για να πούν τις απόψεις τους και μετά έφυγαν. Άλλωστε ο κ. Έβερτ απεχώρησε από τη συζήτηση της Βουλής για ταΐλμια.

Έτσι φτιάχνεται η συναίνεση; Ή πιστεύει ο κ. Εβερτ ότι ο ελληνικός λαός είναι τόσο αφελής ώστε να θεωρεί ότι μπορούμε με μαγικό τρόπο να δίνουμε παραγγελίες για ανάπτυξη, συναίνεση και αυτό φτάνει.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει εντύπωση σε πολλούς ότι οι ελληνοτουρκικές σχέσεις δεν είναι παρά συσχετισμός δυνάμεων. Συμφωνείτε; Είστε έτοιμοι να αντιμετωπίσετε την πρόκληση αυξημένων αμυντικών δαπανών;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οι ελληνοτουρκικές σχέσεις επηρεάζονται ασφαλώς σε σημαντικό βαθμό από τον συσχετισμό δύναμης των δύο χωρών.

Η Ελλάδα που θέλουμε όλοι, μια ισχυρή Ελλάδα, ισχυρή στην άμυνα και την οικονομία, ενταγμένη στην Ευρώπη, μια Ελλάδα που θα εργάζεται για την ειρήνη, συνεργασία και οικονομική ανάπτυξη στα Βαλκάνια και την Ανατολική Μεσόγειο δεν έχει τίποτα να φοβηθεί από την Τουρκία.

Ομως υπάρχουν και άλλοι παράγοντες στις διεθνείς σχέσεις πέρα από τους συσχετισμούς ισχύος ανάμεσα σε δύο χώρες οι οποίοι δεν πρέπει να υποτιμώνται. Και τέτοιοι, που σχετίζονται με τις ελληνοτουρκικές σχέσεις βέβαια, είναι η τοποθέτηση των δύο χωρών στο διεθνές σύστημα, η αντιμετώπισή τους από άλλες δυνάμεις που επιδρούν πάνω στο σύστημα αυτό και μ'αυτό εννοώ το κατά πόσον γίνεται ανεκτή η τουρκική προκλητικότητα. Και στο σημείο αυτό η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ πέτυχε να εκθέσει διεθνώς την Τουρκία και να αποσπάσει τα κατάλληλα πολιτικά κείμενα που ασφαλώς και αποτελούν φραγμό στην τουρκική επιθετικότητα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Και κατά την διάρκεια της προεκλογικής περιόδου σημειώθηκαν γεγονότα στην Κύπρο. Σκοτώθηκε ένας Τούρκος στρατιώτης από αγνώστους, υπήρξε τ'ς τελευταίες ημέρες έντονη φημολογία στο νησί για θερμό επεισόδιο από την Τουρκία. Πώς βλέπετε τις εξελίξεις αυτές και τι προσδοκάτε για το Κυπριακό μετά τις 22 Σεπτεμβρίου;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Παρακολουθούμε τις τελευταίες εξελίξεις στην Κύπρο με μεγάλη ανησυχία και προσοχή. Ο αγώνας της Κύπρου είναι αγώνας του έθνους και ολόκληρου του ελληνισμού και το κυπριακό είναι και θα είναι θέμα πρώτης εθνικής προτεραιότητας μέχρι την επίλυσή του. Υπήρχαν πληροφορίες για προβοκατόρικες ενέργειες και αυτές δυστυχώς επαληθεύτηκαν με το φόνο του Τούρκου στρατιώτη.

Η κυπριακή κυβέρνηση έχει προβεί στις κατάλληλες κινητοποιήσεις σε διπλωματικό επίπεδο. Στις 16 Σεπτεμβρίου ήλθε στην Αθήνα ο εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και ανταλλαξαμε απόψεις για τις τελευταίες εξελίξεις. Τονίσαμε τη βάρβαρη συμπεριφορά των κατοχικών στρατευμάτων και των γκρίζων λύκων που τους συνέδραμαν από την Τουρκία.

Επιστήσαμε σε όλους τις ευθύνες της Τουρκίας και την αυξημένη προσοχή που απαιτείται.

Στις αρχές Οκτωβρίου θα επισκεφθεί την Κύπρο ο ελληνας Πρωθυπουργός.

Όσον αφορά τις προθέσεις μας πρέπει να είναι σε όλους σαφές ότι θέλουμε δίκαιη και μόνιμη λύση με βάση τις αποφάσεις των Η.Ε. Παράλληλα με το Ενιαίο Αμυντικό Δόγμα επιτύχαμε την δημιουργία της αναγκαίας αποτρεπτικής δύναμης.

Εξη μήνες μετά το τέλος της Διακυβερνητικής, θα προχωρήσει η ενταξιακή διαδικασία της Κύπρου σημειώνω δε εδώ ότι η ελληνική κυβέρνηση έχει συνδέσει την μελλοντική διεύρυνση της Ευρώπης προς ανατολάς με την πορεία ένταξης της Κύπρου.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πιστεύετε ότι η τελευταία αμερικανική επέμβαση στο Ιράκ επηρεάζει τις ελληνοτουρκικές σχέσεις;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η Τουρκία επιδιώκει να αποκτήσει ένα συγκεκριμένο ρόλο στην Μέση Ανατολή, στην Ανατολική Μεσόγειο και το Αιγαίο. Εμείς πιστεύουμε ότι ο ρόλος αυτός δεν συμβαδίζει με την σταθεροτητα και την ασφάλεια της περιοχής, παράγοντες που αποτελούν πρόκριμα για την ευρύτερη οικονομική της ανάπτυξη. Κι αυτό επειδή η Τουρκία δεν σέβεται το Διεθνές Δίκαιο και τις υφιστάμενες Συνθήκες.

Γνωρίζετε την σχετική επιστολή που έστειλα στον Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών στην οποία του επισημαίνω τα παραπάνω. Και γνωρίζετε ότι στην ίδια γραμμή μ'εμάς κινήθηκαν και η Γαλλία, η Ιταλία, η Ρωσία, η Κίνα και οι περισσότερες Αραβικές χώρες.

Με αφορμή λοιπόν τις αμερικανικές επιχειρήσεις στο Ιράκ επαναλάβαμε στις ΗΠΑ τις πάγιες θέσεις μας για το ρόλο της Τουρκίας και την υποχρέωσή της να σέβεται τα διεθνή νόμιμα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Στην πρόσφατη τηλεοπτική μονομαχία σας με τον κ. Εβερτ αναφέρατε ότι το βράδυ της κρίσης στα Ιμια δεν εξετελέσθησαν οι εντολές σας. Ο κ. Αρσένης με δήλωσή του μας είπε ότι οι ένοπλες δυνάμεις έπραξαν το καθήκον τους. Μήπως υπάρχει κάποια αντίφαση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το θέμα έχει κλείσει. Δεν ωφελεί την Ελλάδα επανάληψη συζητήσεων που τερματίστηκαν πριν από μήνες με αποφάσεις του ΚΥΣΕΑ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Με δήλωσή του ο Ναύαρχος Λυμπέρης αφήνει αιχμές για τις αναφορές που κάνατε σε πρόσφατη συνέντευξή σας στους στρατιωτικούς χειρισμούς της κρίσης των Ιμια. Πως σχολιάζετε ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η Κυβέρνηση έχει εμπιστοσύνη στις Ενοπλες Δυνάμεις. Είναι αξιόμαχες, μπορούν να αντιμετωπίσουν οποιαδήποτε επιβολή και πρέπει να μείνουν έξω από την κομματική αντιπαράθεση. Δεν πρόκειται να κάνω κανένα άλλο σχόλιο.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ο κ. Σαμαράς μίλησε για χάρτη των Ηνωμένων Πολιτειών, στον οποίο τα Ιμια σημειώνονται σαν περιοχή υπό αμφισβήτηση. Τι ακριβώς συμβαίνει με αυτήν την ιστορία ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στις Ηνωμένες Πολιτείες πράγματι κυκλοφόρησε χάρτης στον οποίο υπάρχει σημείωση αμφισβήτησης για τα Ιμια. Αμέσως μόλις το πληροφορηθήκαμε, τον περασμένο Μάρτιο, επικοινωνήσαμε με την Κυβέρνηση των Η.Π.Α. και της ζητήσαμε να αλλάξει την απαράδεκτη αυτή αναφορά. Μας είπαν ότι θα διορθώσουν το χάρτη στην επόμενη έκδοσή του η οποία αναμένεται αυτές τις ημέρες, όπως μας διαβεβαίωσε η αμερικανική πλευρά..

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μήπως όλα αυτά όμως δείχνουν -οτι ισχύει αυτό ακριβώς που ισχυρίζεται η Νέα Δημοκρατία - οτι δηλαδή υπάρχει μια ενδοτική Κυβέρνηση απέναντι στην τουρκική προκλητικότητα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η Κυβέρνηση κρίνεται από τις ενέργειές της στα εθνικά θέματα και οι ενέργειές μας εξασφαλίζουν τα εθνικά συμφέροντα, την εθνική ανεξαρτησία και κυριαρχία της χώρας. Πρέπει να πάψουμε πια να αυτουποτιμούμεθα για προκλητικές ενέργειες άλλων. Με τη λογική αυτή ήταν ενδοτικές όλες οι Κυβερνήσεις που αντιμετώπισαν προκλήσεις; Ήταν ενδοτική η ελληνική Κυβέρνηση το 1955 όταν οι Τούρκοι το 1974 άρχισαν να αμφισβητούν το εύρος των 10 ν.μ. εναέριου χώρου μας ή όταν πάλι το 74' τέθηκαν τα θέματα της υφαλοκρηπίδας και των κανόνων εναέριας κυκλοφορίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Η Νέα Δημοκρατία σας κατηγορεί ότι στην τελευταία φάση του αγώνα υιοθετείτε αρνητική προπαγάνδα απέναντι στον αρχηγό της και μάλιστα για τη στάση του στα εθνικά θέματα. Δεν έρχεται σε αντίθεση αυτό με τον εκσυγχρονιστικό λόγο που θα υιοθετούσατε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αν παρατηρήσετε την εκλογική εκστρατεία της Ν.Δ. θα δείτε ότι η κυρίαρχη ιδεολογία της είναι η μαύρη προπαγάνδα. Και αυτό σε αντίθεση με την τακτική του ΠΑΣΟΚ. Πρέπει όμως, και αυτό είναι και ο εκλογικός αγώνας, να δείξουμε τις αδυναμίες στην πολιτική των αντιπάλων μας κομμάτων. Και αυτό κάνουμε και με την Ν.Δ. και με τον κ. Εβερτ.

Όταν λοιπόν ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης και υποψήφιος Πρωθυπουργός λέει ότι θα συζητήσει με τους τούρκους οποιοδήποτε θέμα, ακόμη και τις συνθήκες που ρυθμίζουν το καθεστώς της Δωδεκανήσου ακόμη και τη Συνθήκη της Λωζάνης, τότε δυο ενδεχόμενα

υπάρχουν: ή ότι πραγματικά αυτή είναι η πολιτική του, ή ότι σε τόσο σοβαρά θέματα, συγχωρέστε με, δεν αντιλαμβάνεται τι λέει. Αυτά πρέπει να τα πληροφορηθεί ο Ελληνικός λαός.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μεγάλο μέρος της προεκλογικής εκστρατείας καταναλώθηκε για τα Ιμια. Τι συνέβη τελικά, με δυο λόγια;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η Τουρκία πρόσθεσε άλλη μια στις μέχρι τότε προκλήσεις της. Διαφυλάξαμε την ανεξαρτησία της χώρας, δεν συρθήκαμε σε διαπραγματεύσεις, σημαντικοί παράγοντες του Διεθνούς Συστήματος είπαν στην Τουρκία ότι η σχέση της με την Ελλάδα πρέπει να στηρίζεται στο Διεθνές Δίκαιο. Η αντιμετώπιση της πρόκλησης από την κυβέρνηση οδήγησε σε βελτίωση της διεθνούς θέσης μας στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των άλλων συμμάχων μας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τις τελευταίες ημέρες τονίσατε κατ' επανάληψη την θεωρία της χαμένης ψήφου στα μικρά κόμματα. Τελικά η παρουσία πολλών κομμάτων στο Κοινοβούλιο δεν είναι οξυγόνο για τη δημοκρατία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ασφαλώς και είναι οξυγόνο για την δημοκρατία μας η ύπαρξη πολλών απόψεων και προσεγγίσεων για την κοινωνική και πολιτική ζωή.

Γνωρίζετε ότι το ΠΑΣΟΚ επιδιώκει έναν μεγάλο και ουσιαστικό διάλογο για τις απαντήσεις και τις αναγκαίες πολιτικές που απαιτούνται από τις δυνάμεις της σύγχρονης Αριστεράς, όπου θα πρέπει να δημιουργήσουμε νέες προωθητικές συνθέσεις για την ελληνική κοινωνία. Είμαστε επομένως απ' τους πρώτους που θέλουν

στην επιφάνεια κάθε προοδευτική πρόταση και ιδέες κι είμαι βέβαιος ότι αυτό θα επιβραβευθεί από τον ελληνικό λαό.

Στις εκλογές ο κάθε πολίτης κρίνει τα δεδομένα, συγκρίνει προγράμματα και προοπτικές και αποφασίζει. Κι ένα από τα δεδομένα είναι ότι όποιο κόμμα είναι πρώτο σχηματίζει αυτοδύναμη κυβέρνηση. Ας μη το ξεχνάμε.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ωστόσο έχετε δημιουργήσει μεγάλες προσδοκίες για μια νέα εποχή στις σχέσεις του ΠΑΣΟΚ με την υπόλοιπη δημοκρατική Αριστερά, χωρίς την αλαζονεία και τον ηγεμονισμό, όπως είχατε δηλώσει στο Συνέδριο του Συνασπισμού. Πώς συμβιβάζονται αυτά με την πίεση που ασκείται τις τελευταίες ημέρες, να ψηφίσουν ΠΑΣΟΚ για να μην είναι η Ν.Δ. στην κυβέρνηση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Απευθυνόμαστε σ' όλους τους πολίτες με το πρόγραμμα και την πολιτική μας, καλώντας τους με την ψήφο αλλά και τη συμμετοχή τους να κάνουμε μαζί πράξη το όραμα της ισχυρής Ελλάδας.

Κεντρικό στοιχείο της πολιτικής φυσιογνωμίας του ΠΑΣΟΚ , είναι ότι τα μεγάλα προβλήματα, ο αναγκαίος εκσυγχρονισμός απαιτούν έναν ουσιαστικό διάλογο που θα επιφέρει νέες, ριζοσπαστικές, αποτελεσματικές πολιτικές. Σ' αυτό το διάλογο θα κληθούν όλοι να συνεισφέρουν θέσεις και προτάσεις, σε μία διαδικασία μακριά από εκλογικές τακτικές, μακριά από ηγεμονισμούς.

Βέβαια, για να προχωρήσουμε σ' αυτό το δρόμο, χρειαζόμαστε τώρα την ανάλογη δύναμη, την επιβράβευση απ' το λαό αυτής της επιλογής μας. Θα είναι πολύ πιο δημιουργική αυτή η υπόθεση όταν την ευθύνη διακυβέρνησης της χώρας προς το 2000 την έχει η προοδευτική παράταξη και όχι η συντηρητική.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ας διευκρινήσουμε λίγο περισσότερο το θέμα αυτού του διαλόγου. Μήπως παραπέμπει σε παλιές δοκιμασμένες λογικές για τη συνεργασία των προοδευτικών δυνάμεων στους κοινωνικούς φορείς, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, κά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Κοιτάξτε, κάθε εποχή έχει τις οικές της αναγκαιότητες και απαιτήσεις. Αυτό το παράδειγμα που αναφέρατε από το παρελθόν είναι λίγο για να περιγράψει τις σημερινές επιλογές. Αναφερόμαστε σ' έναν σημαντικό και υπεύνο διάλογο που αφορά όλους τους χώρους και τα επίπεδα, για την πολιτική και τη φυσιογνωμία της σύγχρονης Κεντροαριστεράς. Αντιλαμβάνεστε ότι πρόκειται για μια νέα προωθημένη φάση για την ευρύτερη δημοκρατική Κεντροαριστερά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Κύριε Πρόεδρε, στο παρελθόν, τα κόμματα απευθύνονταν ιδιαίτερα στους νέους, υπήρχαν μαζικές οργανώσεις νεολαίας. Σ' αυτές τις εκλογές απέφυγαν να μιλήσουν ιδιαίτερα για τους νέους. Μήπως τελικά η αποστασιοποίησή τους απ' την πολιτική οδηγεί και τις

πολιτικές ηγεσίες στο να ξεχνούν τις νεότερες ηλικίες, να απομακρύνονται όλο και περισσότερο από τα προβλήματά τους;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι σημαντικό γεγονός ότι τα κόμματα σήμερα, έχουν μεγάλη δυσκολία στην επικοινωνία με τη νέα γενιά.

Πιστεύω όμως βαθιά ότι οι νέοι δεν είναι αδιάφοροι. Πολλοί αναζητούν οράματα και διεξόδους, αν μου επιτρέπετε την έκφραση: “έχουν στημένο αυτί” στις πολιτικές και στα πρόσωπα. Άλλοι απογοητεύονται και αναζητούν μόνο προσωπικές λύσεις, όταν βρίσκονται για παράδειγμα σε μία πολύχρονη ανεργία, όταν οι στόχοι τους στη ζωή συναντούν μεγάλα εμπόδια και πιθανόν συμπεραίνουν ότι δεν υπάρχουν πολιτικές με θεαματικά αποτελέσματα για τη ζωή τους.

Εμείς προτείνουμε στους νέους το όραμα της Ισχυρής Ελλάδας, πιο δίκαιης, με περισσότερες ευκαιρίες για όλους τους πολίτες στην απασχόληση, στην πληροφόρηση, στον πολιτισμό. Δεν τους υποσχόμαστε από τη μια μέρα στην άλλη τα “7 θαύματα του κόσμου.” Καταθέσαμε με ειλικρίνεια, χωρίς υπερβολές το πρόγραμμά μας. Δεν μπορούμε όμως να πετύχουμε την ισχυρή Ελλάδα με τη νεολαία στο περιθώριο. Έχουμε ανάγκη και την κριτική και την αμφισβήτηση των νέων, αλλά και την κοινή προσπάθεια, τη συστράτευση στους στόχους που θα συμφωνήσουμε. Γι’ αυτό αισθανόμαστε την υποχρέωση να έχουμε σταθερό διάλογο με τις νεότερες ηλικίες, να μιλάμε αμοιβαία στη γλώσσα της αλήθειας και της υπευθυνότητας. Με αυτή την ευκαιρία, προτείνω, σε κάθε νεό άνθρωπο, στον καθένα ξεχωριστά και όλους μαζί, ανεξάρτητα από το τί θα ψηφίσουν την Κυριακή, να χρωματίσουν με τις δικές μας σκέψεις, ιδέες και δράσεις το όραμα της

Ισχυρής Ελλάδας, που αφορά πρώτα από όλα εκείνους. Η νέα εποχή για την πατρίδα μας είναι η συνάντησή μας με τις αγωνίες, την ελπίδα και τις φιλοδοξίες της νεολαίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πολλοί κατά τη διάρκεια της προεκλογικής περιόδου σας κατηγόρησαν ότι χρησιμοποιείτε το όρο “Κεντροαριστερά”, απλά και μόνο για να απορροφήσετε κάποιους αριστερούς ψηφότερους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Καταλαβαίνω ότι οι αριστεροί ψηφοφόροι σ’ όλη την μεταπολιτευτική περίοδο έχουν και εύλογες καχυποψίες και “κουμπώματα” διαφόρων ειδών, που δημιουργούν κατ’ αρχήν αρνητικές στάσεις και συμπεριφορές απέναντι στην πρότασή μας.

Ωστόσο, πρέπει να κατανοήσουν ότι έχουμε μπει σε μια νέα εποχή, που έχει νέες προκλήσεις, νέες απαιτήσεις. Ολοι θα κριθούμε πολύ γρήγορα από το κατά πόσο θα ανταποκριθούμε σ’ αυτές, από το βαθμό συμβολής μας σε νέες καταστάσεις.

Τί σημαίνει αυτό; Για μας τουλάχιστον σημαίνει μια νέα προσπάθεια προγραμματικής, πολιτικής και οργανωτικής σύγκλισης των δυνάμεων που αυτοπροσδιορίζονται ως δυνάμεις του δημοκρατικού σοσιαλισμού, του εκσυγχρονισμού και της κεντροαριστεράς. Για μας αυτό σημαίνει κάτι πολύ πιο σοβαρό από μια κλασικού τύπου συμπαράταξη ή μια συμμαχία συγκεκριμένων δυνάμεων, ή ένα σχήμα κυβερνητικής συνεργασίας. Για μας κεντροαριστερά είναι πριν απ’ όλα μια νέα στρατηγική πρόταση για τη νέα εποχή, ένα νέο πολιτικό σχέδιο για τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας.

Κάτι τέτοιο δεν μπορεί να επιτευχθεί δίχως μια μεγάλη προσπάθεια ενός ειλικρινούς και δημόσιου διαλόγου, που θα εμπνεύσει και νέες δυνάμεις στην προσπάθεια που θα πρέπει να γίνει. Μόνο έτσι μπορεί να δημιουργηθεί μια νέα κατάσταση που θα συσπειρώσει ευρύτατες κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις και θα δημιουργήσει με γνήσιο τρόπο μια νέα ορμή, ένα νέο ενθουσιασμό.

Σε αυτή την κατεύθυνση είμαστε αποφασισμένοι να εργαστούμε με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες μετεκλογικά. Ελπίζουμε ότι θα ξεπεραστούν σύνδρομα και φοβίες του παρελθόντος, ότι όλες οι δυνάμεις θα έχουν ενεργητική, θετική συμβολή στην προσπάθεια αυτή.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς συγκεκριμένα εννοείτε όμως αυτόν τον διάλογο; Με ποιές μορφές βλέπετε να προωθείται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το θέμα δεν είναι κύρια οργανωτικό, κύρια φόρμουλας και μορφών. Το θέμα είναι πρώτιστα, απ' ότι καταλαβαίνετε πολιτικό. Η πρόκληση οικοδόμησης μιας νέας, σύγχρονης κεντροαριστεράς δεν αφορά απλά και μόνο κάποιες υπάρχουσες συγκροτημένες πολιτικές δυνάμεις. Υπάρχουν σοβαρές ανένταχτες πολιτικές δυνάμεις της αριστεράς και της οικολογίας, υπάρχει η ίδια η κοινωνία, υπάρχει πρώτα και κύρια η νεολαία που πρέπει να συμμετέχουν σε αυτό το διάλογο. Το πρόβλημα δεν είναι θέμα μιας συμφωνίας κορυφής κάποιων επωνύμων, αλλά με ποιούς τρόπους θα απελευθερωθεί η δυναμική μεγάλων τμημάτων της ελληνικής κοινωνίας και ιδίως της νεολαίας. Οι νέοι για παράδειγμα που φαίνεται να κρατούν μια γραμμή

μαχόμενης σιωπής ή και επιθετικής αδιαφορίας, μπορούν να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο σε μια νέα κατάσταση.

Αυτές οι δυνάμεις θα καθορίσουν και την “ατζέντα” αλλά και τις μορφές διαλόγου. Δεν νομίζω ότι τους λείπει η φαντασία. Δεν νομίζω επίσης ότι τους λείπει η αποτελεσματικότητα. Αυτό που φαίνεται να μην υπάρχει έντονο ως χαρακτηριστικό αυτή την ώρα είναι η εμπιστοσύνη. Αυτήν θα αναθερμάνουμε όμως, καταπολεμώντας την δυσπιστία μέσα από ένα φερέγγυο διάλογο, αξιοποιώντας σ’ όλα τα επίπεδα νέες δυνάμεις, καταθέτοντας και νέες ιδέες και προβληματισμούς για την Ελλάδα του 21ου αιώνα, προωθώντας την κοινή δράση στους μαζικούς χώρους και την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πολλοί ωστόσο ανοικτά σας κατηγορούν ότι η κεντροαριστερά, ο εκσυγχρονισμός είναι απλή φλυαρία, ότι “πουλήσατε την ψυχή σας”, ότι λείπει η κοινωνική ευαισθησία στις προγραμματικές εξαγγελίες σας, ότι στόχος σας είναι το κτύπημα του κράτους παροχών.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Εκσυγχρονισμός χωρίς κοινωνική δικαιοσύνη δεν μπορεί να υπάρξει. Εκσυγχρονισμός χωρίς παρέμβαση στις κοινωνικές λειτουργίες ώστε να περιοριστούν οι διαφόρων ειδών ανισότητες, η εκμετάλευση και η κατάχρηση εξουσιών, δεν έχει νόημα. Αλλά, και δεν είναι εκσυγχρονισμός.

Όσοι απευθύνουν αυτές τις κατηγορίες ας σκεφτούν πολύ καλά ότι η υποσχესιολογία και η παροχολογία δεν υποδεικνύουν κοινωνική

ευαισθησία. Γιατί το κοινωνικό κράτος, δεν μπορεί να ταυτίζεται με ένα κράτος ακατασχέτων παροχών.

Το νέο κοινωνικό κράτος για το οποίο εμείς μιλάμε πρέπει να στηριχθεί σε μία νέα σύλληψη της κοινωνικής πολιτικής, που θα αντιμετωπίσει τις πραγματικές και νέες κοινωνικές ανάγκες, με δίκαιο και αποτελεσματικό τρόπο. Για μας κοινωνική πολιτική δεν είναι μία πολιτική βοήθειας προς "αναξιοπαθούντες". Εμείς σαν στόχο θέτουμε την διαμόρφωση μιας κοινωνίας συνολικά πιο δίκαιης, περισσότερο συνεκτικής, περισσότερο αλληλέγγυας. Μιας κοινωνίας που γι' αυτούς ακριβώς τους λόγους θα είναι πιο ισχυρή.

Δεν κλείνουμε τα μάτια στην ανεργία, στα φαινόμενα νέας φτώχειας, στην χαλάρωση των οικογενειακών δεσμών ή της τοπικής κοινωνικής αλληλεγγύης. Δεν κλείνουμε τα μάτια στα νέα φαινόμενα κοινωνικής αποξένωσης, στα φαινόμενα των ναρκωτικών και της εγκληματικότητας. Δεν κλείνουμε επίσης τα μάτια στις νέες ανάγκες που πρέπει να καλύπτει η Παιδεία στο κατώφλι του 2000 και τα σοβαρά προβλήματα ένταξης χιλιάδων ομογενών ή και αλλοδαπών που έχουν έρθει τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα.

Το νέο κοινωνικό κράτος πρέπει να δημιουργεί ένα κοινωνικό ιστό ασφάλειας και αντιμετώπισης όλων των προβλημάτων που απασχολούν όλο και περισσότερα τμήματα της κοινωνίας. Αυτό θέλει όραμα, σχέδιο, συγκεκριμένες πολιτικές. Αυτό σε καμιά περίπτωση δεν έχει ανάγκη από γενικού τύπου "αριστερή" ρητορία, από ψεύτικες κορώνες δήθεν ευαισθησίας. Σε εμάς δεν αρέσουν τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Καλά όλα αυτά σαν ένα πλαίσιο γενικής συζήτησης. Ωστόσο για ελάτε στη θέση χιλιάδων νέων που ψάχνουν για δουλειά. Σε ορισμένες περιοχές η ανεργία ξεπερνά κάθε υποφερτό όριο. Ο Πειραιάς για παράδειγμα έχει χαρακτηριστεί από πολλές πλευρές σαν ένα πιθανό νέο " Λαύριο".

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι γεγονός ότι το πρόβλημα της ανεργίας είναι καυτό και απασχολεί χιλιάδες πια πολίτες τόσο στα αστικά κέντρα, όσο και στην ύπαιθρο. Η αντιμετώπισή του αποτέλεσε και αποτελεί για μας πρώτη προτεραιότητα. Πρέπει να είμαστε εντελώς σαφείς.

Η αντιμετώπιση αυτής της μάστιγας δεν είναι μια εύκολη υπόθεση. Πολύ περισσότερο όταν το 1993 βρεθήκαμε με 120.000 παραπάνω ανέργους απ'ότι το 1989. Καταλαβαίνουμε και τις σοβαρές παρενέργειες που υπάρχουν. Καταλαβαίνουμε ότι σπαταλιέται ο πολυτιμότερος πόρος που είναι ο άνθρωπος. Καταλαβαίνουμε ότι τα άτομα οδηγούνται σε περιθωριοποίηση και ότι υπονομεύεται η ιδιότητα των ανέργων ως πολιτών.

Τα προηγούμενα χρόνια κάναμε μια συστηματική προσπάθεια. Αντιστρέψαμε την αποβιομηχάνιση αυξάνοντας την βιομηχανική παραγωγή για πρώτη φορά με ρυθμό γύρω στο 2%. Πετύχαμε επιταχυνόμενους ρυθμούς ανάπτυξης 3,5 φορές μεγαλύτερους από το 1990-93. Αυξήσαμε θεαματικά τις επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές. Χιλιάδες έργα έχουν προκυρηχθεί και εκτελούνται σε κάθε γωνιά της Ελλάδας. Μέσα απ' αυτούς τους τρόπους αυξήσαμε την απασχόληση κατά 150.000 θέσεις, εκμηδενίζοντας έτσι την αύξηση της ανεργίας.

Ωστόσο είμαστε αποφασισμένοι να συνεχίσουμε με μεγαλύτερη αποφασιστικότητα. Πολλοί μέσα στην προσωπική αγωνία τους εκλαμβάνουν τα παραπάνω στοιχεία ως παράθεση κάποιων ψυχρών αριθμών χωρίς σοβαρή επίδραση στη ζωή. Ασφαλώς και δεν έχουν δίκαιο. Θα σταθώ στο παράδειγμα του Πειραιά που αναφέρατε. Είναι γεγονός ότι τα ποσοστά ανεργίας είναι μεγάλα στην περιοχή αυτή. Ωστόσο στην Β' Πειραιά για παράδειγμα έχουν δρομολογηθεί σοβαρές παρεμβάσεις που αντιμετωπίζουν και τα καυτά περιβαλλοντικά προβλήματα της περιοχής αλλά και τις προκλήσεις ανάπτυξης. Οι παρεμβάσεις αυτές έχουν ένα ύψος 100δισ δρχ. Σ' αυτές θα απασχοληθούν τα επόμενα χρόνια χιλιάδες νέοι επιστήμονες, εργάτες. Υπάρχουν ταυτόχρονα σοβαρές πρωτοποριακές προτάσεις από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και κοινωνικούς φορείς που συγκλίνουν στην ανασυγκρότηση του χαρακτήρα της ευρύτερης περιοχής του Πειραιά, με την μετατροπή του σ' ένα σύγχρονο εμπορικοναυτιλιακό κέντρο.

Ως κυβέρνηση θα στηρίξουμε κάθε τέτοιο σχέδιο, κάθε τέτοια πρωτοβουλία. Σκεφτείτε λοιπόν πόσοι νέοι διηφόρων νέων ειδικοτήτων θα βρουν απασχόληση σε νέους δυναμικά αναπτυσσόμενους τομείς.

Ας μην ζούμε λοιπόν απλά και μόνο σε ένα καθεστώς γκρίνιας. Υπάρχει ελπίδα, υπάρχει προοπτική, αρκεί να αξιοποιήσουμε όλες τις δυνάμεις. Πρέπει επαρκείς δυνάμεις προκειμένου να δεσμευτούν σε νέες πολιτικές, και να εισφέρουν χώρους και προνόμια για την εφαρμογή τους.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Υπάρχει σε κάθε περίπτωση ένα καθημερινό πρόβλημα. Τί θα κάνει, πώς θα ζήσει μία οικογένεια που το παιδί της είναι άνεργο; Τα οικονομικά μιας μέσης ελληνικής οικογένειας δεν είναι και ιδιαίτερα ανθηρά.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πρέπει να συννενοηθούμε εξ αρχής σε κάτι. Το πρόβλημα της ανεργίας ταλανίζει όλη την Ευρώπη, τον κόσμο ολόκληρο. Δεν υπάρχουν πια θαυματοποιοί. Δεν υπάρχει καμμία μαγική ράβδος με την οποία θα λυθούν τα προβλήματα. Εμείς με την πολιτική που εφαρμόζουμε δημιουργούμε τους όρους ώστε να διασφαλιστεί σταθερή προοπτική απασχόλησης και υψηλές αμοιβές για τους εργαζόμενους. Θέλουμε να δώσουμε ριζικές λύσεις με προοπτική στο πρόβλημα και όχι να χρησιμοποιήσουμε "ασπιρίνες". Δεν θέλουμε επίσης να χρησιμοποιήσουμε μεγάλα λόγια και ανέξοδες υποσχέσεις όπως κάνει ο Μ.Εβερετ.

Οφείλω ωστόσο να τονίσω ότι έχουμε πάρει μέτρα που στόχο έχουν την ανακούφιση των ανέργων. Αναφέρω ενδεικτικά ότι για πρώτη φορά αυξήθηκαν τα τακτικά επιδόματα ανεργίας το 1985. Τα επιδόματα αυτά τα αυξήσαμε πάλι το 1994 κατά 30%, το 1995 κατά 10%, το 1996 κατά 10%, ενώ προβλέπουμε πρόσθετη αύξηση κατά 10% μέσα στο 1997. Σκεφτείτε ότι με αυτή την πορεία το επίδομα ανεργίας θα πλησιάσει το 70% των βασικών αποδοχών του ανειδίκευτου εργάτη, όπως συμβαίνει και στο σύνολο των άλλων χωρών της Ε.Ε. Νομίζω ότι πρόκειται για ένα μέτρο ουσιαστικής προστασίας του ανέργου.

Ωστόσο με μια σειρά μέτρων προσπαθούμε και με μια νέα προσέγγιση να αντιμετωπίσουμε την ανεργία. Η κάρτα εργασίας εναλλακτικών

χρήσεων, η ίδρυση Περιφερειακών Παρατηρητηριών Απασχόλησης και γραφείων διασύνδεσης εκπαίδευσης - παραγωγής, η ενθάρρυνση της επαγγελματικής κινητικότητας ανέργων με παροχή κινήτρων επανακατάρτισης, η δημιουργία γραφείων ενημέρωσης ανέργων είναι μερικά απ' αυτά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πρέπει πάντως να παραδεχτείτε ότι δημιουργούνται και νέες ζώνες φτώχειας, ότι υπάρχουν οικογένειες που τα βγάζουν δύσκολα. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα ορισμένων κατηγοριών χαμηλοσυνταξιούχων.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είναι γεγονός αυτό που λέτε. Η αντιμετώπιση άλλωστε αυτού του φαινομένου είναι βασικός στόχος της πολιτικής μας. Αυτό μπορεί να γίνει μέσα από μια ολοκληρωμένη πολιτική ανάπτυξης με παράλληλη προστασία των εργαζομένων και μία σειρά ειδικών μέτρων. Αναφέρατε για παράδειγμα τους χαμηλοσυνταξιούχους. Είναι φανερό πως δεν μπορεί να μας αφήνει ασυγκίνητους ο καθημερινός αγώνας επιβίωσης πολλών απ' αυτούς. Και είναι πράγματι δυστύχημα για την κοινωνία μας να συζητάει ακόμα τόσο πρωτογενή προβλήματα, όταν θέλουμε τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας ενεργητικούς πολίτες και όχι απόμαχους της ζωής. Πρέπει να δούμε ωστόσο σε κάθε φάση τι μπορούμε να κάνουμε.

Θα πρέπει να παραδεχτείτε σαν θετικό γεγονός την πρόσθετη στήριξη στους συνταξιούχους που καθιερώσαμε φέτος, δώσαμε σημαντικά μεγαλύτερες αυξήσεις, ειδικά σε όσους είχαν και μεγαλύτερες

ανάγκες. Από το 1997 έχουμε δεσμευτεί για ένα βελτιωμένο τρόπο συνεχούς αύξησης των κατωτέρων συντάξεων. Το Ειδικό Επίδομα Αλληλεγγύης αποτελεί αναμφίβολα μία σημαντικότερη καινοτομία στο σύστημα κοινωνικής πολιτικής της χώρας μας. Είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα της ευαισθησίας μας απέναντι στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι χαμηλοσυνταξιούχοι.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Κύριε Σημίτη, απόψε τελειώνει η προεκλογική εκστρατεία, με τη συγκέντρωση του ΠΑΣΟΚ στο Πεδίο του Άρεως. Τι νιώθετε, πέρα από την αναμενόμενη κούραση των ημερών ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Νιώθω απόλυτα ήρεμος και απόλυτα βέβαιος για τη μεγάλη μας νίκη. Την Κυριακή η Ελλάδα θα κάνει ένα άλμα προς το μέλλον. Οι πολίτες επιζητούν οριστικές και καθαρές λύσεις στα πολιτικά προβλήματα, επειδή η ελληνική κοινωνία δεν θέλει περιπέτεια. Θέλει σιγουριά. Δεν θέλει πειράματα. Θέλει ασφάλεια. Ο ελληνικός λαός δεν θέλει τη συντήρηση, θέλει την πρόοδο, θέλει τον εκσυγχρονισμό. Θέλουν όμως οι Έλληνες πολίτες και την κοινωνική ευαισθησία. Δεν θέλουν τη νεοφιλελεύθερη βαρβαρότητα. Θέλουν το κοινωνικό κράτος.

Είμαστε ώριμοι, ως κοινωνία, για το μεγάλο άλμα προς τον 21^ο αιώνα. Είμαστε έτοιμοι, όλοι οι Έλληνες και το λέω επειδή πράγματι απευθυνόμαστε σε όλους τους Έλληνες, αυτή την ώρα των κρίσιμων απαντήσεων.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Κύριε Σημίτη, πώς βλέπετε την «επόμενη μέρα» με δεδομένη την πίστη σας σε νίκη του ΠΑΣΟΚ ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Υπάρχει το σχέδιό μας για την ισχυρή Ελλάδα. Δουλέψαμε πολύ γι' αυτό το σχέδιο. Γι' αυτό ζητήσαμε τη νέα λαϊκή εντολή. Το αύριο της Ελλάδας δεν μπορεί να περιμένει τις δικές μας ολιγωρίες.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Υπάρχει έτοιμο κυβερνητικό σχήμα ; Με ποια κριτήρια θα σχηματίσετε τη νέα κυβέρνησή σας ; Κάποιοι άρχισαν ήδη να μιλούν για «αποκλεισμούς» των στελεχών που δεν θεωρούνται «δικοί σας».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Ποτέ στη ζωή μου δεν χώρισα τους ανθρώπους που νοιάζονται για το μέλλον αυτής της χώρας, σε «δικούς μας» και «άλλους». Πολύ περισσότερο δε, όταν πρόκειται για το ίδιο μου το κόμμα. Εμείς, θέλουμε να είμαστε κυβέρνηση όλων των Ελλήνων. Αυτό, βεβαίως, προϋποθέτει ότι θα είμαστε κατ' αρχήν κυβέρνηση ολόκληρου του ΠΑΣΟΚ και θέλω να σας πω ότι είμαστε έτοιμοι. Μιλώ για ένα κυβερνητικό σχήμα περιπου όπως το σημερινό, που ήταν αισθητά πιο περιορισμένο από τα προηγούμενα, συγκροτημένο με μοναδικό κριτήριο την αξιοκρατία. Βεβαίως, αντιλαμβάνομαι ότι ενυπάρχει εδώ ο υποκειμενισμός, ο δικός μου υποκειμενισμός, αλλά όπως αντιλαμβάνεστε σε μένα ανήκει και η ευθύνη. Επιδίωξη είναι επίσης ο καλύτερος συντονισμός και η αύξηση της αποτελεσματικότητας του οχήματος.

Τα χαρακτηριστικά του νέου σχήματος θα είναι λοιπόν η αξιοκρατική συγκρότηση και η καλύτερη λειτουργία του. Κάποιοι, πράγματι, πιστεύουν ίσως ότι θα μπορούσα να προχωρήσω σε «αποκλεισμούς». Θα ήμουν όμως κατώτερος των προβλημάτων που έχουμε να αντιμετωπίσουμε, αλλά και κατώτερος των περιστάσεων μέσα στο κόμμα : Το ΠΑΣΟΚ, αυτή την ώρα, είναι ενωμένο σαν γροθιά. Αυτό, δεν έγινε ούτε με μαγικούς τρόπους, ούτε αμέσως : Παλέψαμε πολλοί και σκληρά γι' αυτό το αποτέλεσμα, γι' αυτή την ενότητα που είδε ολόκληρη η Ελλάδα, στο τέλος του συνεδρίου μας.

Η ενότητά μας, είναι το μεγάλο μας όπλο. Δεν θα στρέψουμε, λοιπόν, αυτό το μεγάλο όπλο, ενάντια στους εαυτούς μας, με «αποκλεισμούς» και υποβάθμιση της εσωκομματικής δημοκρατίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Υπάρχουν σκέψεις για αλλαγές στις κυβερνητικές λειτουργίες ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Βεβαίως. Υπάρχει πλέον μία αξιόλογη εμπειρία από την ενεργοποίηση των συλλογικών κυβερνητικών Οργάνων, το 8 μηνό που

πέρασε. Αυτή η εμπειρία έχει αξιολογηθεί και στόχος μας είναι τώρα να γίνουμε πιο αποτελεσματικοί στις λειτουργίες μας. Το νέο κυβερνητικό σχήμα θα είναι λειτουργικό, ευέλικτο και αποτελεσματικό. Το νέο κυβερνητικό σχήμα θα συνδυάζει πείρα και ορμή.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ο προϋπολογισμός του 1997 εξακολουθεί πάντως να είναι μια δύσκολη υπόθεση, έτσι δεν είναι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Αυτό είναι σωστό, αλλά δεν είναι ολόκληρη η αλήθεια. Δύσκολοι, λόγω και της τραγικής διαχείρισης της ΝΔ, στην τριετία '90 - '95, ήταν όλοι οι προϋπολογισμοί που συνέταξε η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Με μία διαφορά : Εμείς δεν μείναμε στην κατάσταση του προϋπολογισμού, όπως η ΝΔ και στις τρεις περιπτώσεις, οι προϋπολογισμοί εκτελέστηκαν με ακρίβεια άγνωστη για ελληνικά δεδομένα.

Δεν δικαιολογείται επομένως καμία ανησυχία. Είμαστε απολύτως έτοιμοι και για τον προϋπολογισμό του '97, χωρίς να απαιτείται ουδείς νέος φόρος, άμεσος ή έμμεσος. Αυτή είναι η δέσμευσή μας απέναντι στον ελληνικό λαό.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Αυτός ο «δύσκολος προϋπολογισμός», δικαιολογεί πραγματικές αυξήσεις των εισοδημάτων των μισθωτών και εργαζομένων ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Σας θυμίζω ότι τα χρόνια της διακυβέρνησης της χώρας από το ΠΑΣΟΚ, από το '93 ως σήμερα, η κυβέρνησή μας κατόρθωσε να δώσει αυξήσεις τέτοιες, που αναπλήρωσαν μέρος των εισοδημάτων απωλειών της τριετίας '90 - '93. Αυτή η πολιτική θα συνεχιστεί αλλά πρέπει να πω ότι χρειάζεται τόνωση στο σκέλος που αφορά τα πολύ χαμηλά εισοδήματα, τις πολύ χαμηλές συντάξεις.

Το επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ήταν, πιστεύω, μια σωστή αρχή. Έπεται συνέχεια - αλλά πάντοτε - με αυστηρά κριτήρια, ώστε να ωφελούνται εκείνοι που κυρίως έχουν ανάγκη.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Ο κ. Έβερτ και η ΝΔ επιχειρούν τις τελευταίες ημέρες να επικεντρώσουν τον προεκλογικό αγώνα στα εθνικά θέματα – και ιδίως στο ζήτημα της Ίμιας...

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Ο κ. Έβερτ έφτασε να μιλήσει για επαναδιαπραγμάτευση των συνθηκών που ορίζουν τις διεθνείς μας σχέσεις, έφτασε να μιλάει για αναθεώρηση της συνθήκης της Λωζάννης και της συνθήκης του '32. Προχθές, ο εκπρόσωπος της ΝΔ έκανε λόγο για «παραδρομή», αν είναι δυνατόν !

Ο κ. Έβερτ, πέρα από τις ασυνείδητες, θέλω να πιστεύω, γκάφες του κατά τη διάρκεια του προεκλογικού αγώνα, έκανε και κάτι που έβλαψε σε ένα βαθμό τις εθνικές θέσεις: Μιλούν εδώ και μέρες για «γκρίζες ζώνες» στο Αιγαίο ξεχνώντας ότι έτσι, το μόνο που κατορθώνουν είναι να παίζουν το παιχνίδι της Άγκυρας, ένα παιχνίδι που αποσκοπεί ακριβώς στην παραδοχή της ύπαρξης τέτοιων ζωνών.

ΕΡΩΤΗΣΗ : Δύο ημέρες πριν από τις εκλογές, δεν σας προβληματίζει το ενδεχόμενο μιας ισχυρής νίκης του ΠΑΣΟΚ, με παράλληλη είσοδο στη Βουλή τεσσάρων μικρών κομμάτων; Δεν θα δημιουργούσε κάτι τέτοιο, μια κατάσταση που θα εμπεριείχε το σπέρμα της πολιτικής αβεβαιότητας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ : Υπενθυμίζω ότι από τους βασικούς λόγους που επιλέξαμε τη λύση των εκλογών τώρα, ήταν για να αποφευχθεί μια μακρά προεκλογική περίοδος, την οποία επιδίωκε και αποζητούσε σύσσωμη η αντιπολίτευση.

Κάτι τέτοιο, αν αφήναμε να συμβεί, θα είχε οδυνηρές επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία και γενικότερα στην ελληνική κοινωνία, γι' αυτό άλλωστε, πήραμε και την ευθύνη να οδηγήσουμε τη χώρα στις κάλπες.

Οι εκλογές θα δώσουν λύση στο πολιτικό πρόβλημα της χώρας. Ο εκλογικός νόμος που ισχύει, παρά τις αδυναμίες του, δίνει ισχυρή κυβέρνηση με εντολή για λύση των προβλημάτων. Επομένως στις 23 του Σεπτεμβρίου θα υπάρξει λύση και αυτή η λύση, θα είναι το ΠΑΣΟΚ.